№ 67.

KURJER POLSKI

WARSZAWA
Środa dnia 10 Lutego r. 1830.

Wszystko dla wszystkich

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20.
Kwar. złp. 8. Nr. pojedyńczy gr. 5.

Wiadomości Krajowe.

Dokończenie spisu klejnotów skradzionych Jego Królewskiéj Mości Xięciu Oranji.

28. Grzebień z turkusów i brylantów, otoczony wielkiemi brylantami.
29. Mała sewinja z turkusów i brylantów.
30. Strzała z turkusów i brylantów.
31. Sprzączka z drobnych pereł i brylantów.
32. Sewinja z drobnych pereł formy gruszki.
33. Para gruszek topazowych otoczona brylantami.
34. Topaz otoczony wielkiemi brylantami.
35. Szmaragd ryty otoczony brylantami.
36. Dwa kolczyki z pereł okrągłych otoczonych brylantami.
37. Para kolczyków z brylantami przy których dwie gruszki szmaragdowe nieszlufowane wiszą na kółkach brylantowych.
38. Branzoletka złota z szafirów i brylantów.
39. Para kolczyków z których każden z dwóch par gruszek perłowych oprawnych w brylanty.
40. Szafir surowy (Calochom-von) otoczony brylantami.
41. Bransoletka złota z agatem.
42. Bransoletka złota z portretem Najjaśniejszego Mikołaja Cesarza, wyrytym na amatyście.
43. Motyl z brylantów, turkusów i rubinów.
44. Wachlarz złoty z kwiatkami, kralki i niezapominajki.
45. Cztéry wachlarze haftowane.
46. Pięć wachlarzy z słoniowéy kości.
47. Dwa wachlarze chińskie z słoniowéj kości.
48. Mała bransoletka turkusowa w kształcie niezapominajek.
49. Bransoletka złota z małemi kamieniami w kształcie rąk połączonych.
50. Dwie złote bransoletki z krzyżopusem i turkusami.
51. Dwie bransoletki w cyfry Najjaśniejszych króla, królowéj i dzieci z włosów z turkusami.
52. Złoty fermuar z turkusami i brylantami.
53. Bransoletka w kształcie węża.
54. Bransoletka zwana Wielki Talizman otoczony drobnemi kamieniami, niezapominajkami i łańcuch złoty.
55. Bransoletka Talizman i niezapominajki z 22 brylantami.
56. Bransoletka z 8miu talizmanów z lazurowego kamienia.
57. Dwie sprzączek srebrnych z matakisami.
58. Naszyjniki i kolczyki ze szmaragdów i rubinów z koroną na wierzchu.
59. Węzeł Ś. Cecylji złoty z rubinami i szmaragdami
60. Łańcuch złoty robotą matową złożony z kółek, do którego są przyczepione różne dewiski.
61. Sprzączka złota z turkusem.
62. Krzyż z niezapominajkami z turkusów i złota.
63. Haczyk z talizmanami w złoto oprawnym.
64. Gruszka topazowa otoczona djamentami.
65. Hryzopas otoczony małemi djamentami.
66. Brylant osadzony na fermuarze.
67. Garnitur z antyków (Camée) djadem wielki kosztowny bardzo łańcuch, naszyjnik bogaty, fermuar z trzech antyków (camée) fermuar z 1 antyku i kolczyki.
68. Garnitur z ametystów, wielki łańcuch i kolczyki
69. Garnitur z opalów, łańcuch, fermuar, kolczyki etc.
70. Mnóstwo pereł prawdziwych rozmaitéj wielkości, osadzonych w naszyjniku na siatkową robotę i bransoletki.

71. Girlanda z pereł w lilji i sztuczne liście zielone.
72. Wachlarz ze złota massiv z brylantami.
73. Brylantów w srebro osadzonych każden osobno, z cyfrą w liczbie około tysiąc nawleczonych na nić srebrną i częścią do wstążek przyszytych.
74. Gałązka z drobnych pereł koloru błękitnego osadzona brylantami.
75. Wachlarz staroświecki.
76. Wiele portretów dawnych Wielkich Xiążąt Alexandra, Konstantego, Mikołaja i Michała, malowanych w młodości.

W Warszawie d. 4 stycznia 1830 r. — Vice-prezydent *Lubowidzki.* — Za sekretarza jeneralnego *Wiernicki.*

Dnia 4 marca odbywać się będzie w biórze administracji rządowéj dochodów konsum. miasta Warszawy i Pragi, licytacja in minus na dostawę 185,000 garcy okowity ze zboża palonéj, $9\frac{1}{2}$ próby Magiera.

P. P. Karól Kliche i Zygmunt Krysiński otrzymali akademicki stopień magistrów filozofji.

W tych dniach zakończył tu życie, właściciel składu muzycznego Klukowski. Przeżył lat 70. Umarł prawie bez choroby.

Dla całéj Galicji strata Dzierżkowskiego jest wielka, bo mąż ten pomimo wieku podeszłego, z całą energją lubił pracować, zwłaszcza w pismach sejmowych, dla dobra spółbraci. Szczególną w nim było, że wszystko sobie samemu był winien. Nie kształciła go żadna główna szkoła, żadna akademja; języków nauczył się przez własną usilność i odtąd uczeni całego świata byli jego nauczycielami, a kursem nauk, całe życie. Nadzwyczaj szczęśliwa pamięć i pojętność sprawiły, że się mógł obéjść bez innych mistrzów, i sam obeznać się ze wszystkiemi naukami, a nawet posiadać je gruntownie. Najulubieńszym przedmiotem jego rozmyślań i prac była polityka. Wymowny, pięknéj postaci, przyjemny w całém ułożeniu. W młodszych latach był adwokatem, r. 1809 został w rządzie tymczasowym Galicji, członkiem dyrektorem skarbu, a w ostatnich czasach, sprawował piérwsze urzędu stanowe.

Przeszłéj maskarady *Eskulap* rozdawał znajomym rozmaite wiérsze. Pewna szanowna osoba, którą Eskulap może nie właściwie wziął za klassyka, dostała od niego taką receptę:

Przeziąbłeś łaskawy Panie,
Lecz ta słabość nie wynika,
Z teraźniejszego zimnika,
Sprąwiło ją klassyków czytanie.

Wczoraj w teatrze narodowym licznie zgromadziła się publiczność. Cecylja Piaseczyńska, wnosząc z oklasków, podobała się. Zawsze rzeczy własne, śpiewki i tańce narodowe, obudzają w nas uczucia przyjemne, a jeśli jeszcze talent umie zaprawić sztuką narodowe dzieła drammatyczne powodzenie ich jest u nas nie wątpliwe.

Sposób polowania na zające równie skuteczny, jak sposób do wygładzenia wilków w jedném pismie warsz. umieszczony: Wiadomo, że cybula gdy ją krajemy, łzy wyciska: Weź więc wianek cebul, pokraj w talerzyki, porozrzucaj w lesie, gdzie znajdują się zające najwięcéj po ścieszkach, w mroz tęgi; zające przebiegając, za powąchaniem cebuli podobnie płynienia łez dostaną. Zimno natychmiast oczy im zmrozi i zlepi. Rano przyszedłszy, zastaniesz zające przewracające się.

Kurs dowodów kommissji centr. likwid. w Warsz. d. 6 lutego. — 1) Na pretensje za dostawy produktów, tudzież za zajęcie lub wynajęcie domów na użytek wojskowy $33\frac{0}{0}$. — 2) Na zaległy żołd wojskowy i na zaległe pensje cywilne 35. — 3) Na pretensje za zrujnowane domy w Zamościu r. 1813 35. — 4) Na nieprocentowe należytości wynikające z kontraktów i pochodzące z artykułu 15 zasad kommissji centr. likwid., stósownie do rodzaju pretensji 35. — 5) Na kompetencje duchowne i świeckie 40. — 6) Na pretensje: *a*) za dostawione

woły na rachunek rządu prus. *b*) za depozyta administracyjne pruskie; *c*) za nadpłaty podatkowe; *d*) za pożyczkę wojenną z r. 1812 45. — 7) Na pretensje: *a*) za należności które miały zapewniony procent, prócz dowodów na rozebrane domy na Pradze; *b*) pochodzące z obligacji rządu austrjackiego na pożyczkę wojenną i liwerunki, tak za kapitał jako i za procent zaległy 60. — 8) Na pretensje za bilety kassowe b. Xztwa Warszaw. 60. — 9) Na bony francuzkie 10,000 frankowe 74.

Wiadomości handl. umiesciły następującą wiadomość o fabrykach cukru burakowego w prowincjach dawnéj Polski. — Jednym z najważniejszych płodów przemysłowych w Europie a mianowicie w naszym kraju, jest w obecnéj chwili wyrabianie cukru z buraków, jeśli jak to zdaje się już stwiérdzać rachuba, potrafimy tym wyrobem współubiegać się z zamorskiemi krajami, chociażby bez żadnego innego zysku, jak tylko dla poprawy rolnictwa, która pomnożonéj uprawy buraków koniecznym musi być skutkiem. Już przez to samo wielki krok naprzód zrobimy w gospodarstwie krajowém. W tak stanowczém przedsięwzięciu wypada nam jednym z drugimi się znosić, i o ile to być może kommunikować sobie nawzajem wszystko cokolwiek się tego przedmiotu tycze. Donosimy przeto naprzód o fabrykach cukru z buraków już założonych w prowincjach dawnéj Polski.

Oprócz tych, o których w wiadomościach handlowych Nro 10 i 13 była wzmianka, znajduje się w Gallicji w Kołodziejowce o trzy mile ode Lwowa na trakcie do Bursztyna fabryka tego rodzaju u Pana Mrozowickiego od lat kilku w biegu będąca. Szanowny ten obywatel, pozbawiony wzroku, dzielnością charakteru i usilnością pracy, tyle dokazał, że nawet w sposobie gotowania syropu ważne zrobił odkrycie.

W Litwie w obwodzie Białostockim niedaleko Tykocina w dobrach Bocki Jana hrabiego Potockiego od lat trzech fabryka cukru burakowego przez dzierżawców PP. Daubigné z pomyślnym utrzymuje się skutkiem. — W gubernji Kijowskiéj w dobrach Ryzawk, Józef hrabia Moszczeński takąż fabrykę założył i utrzymuje ją pod swojém przewodnictwem nie używając innych robotników jak z krajowców. Dostojny ten obywatel jeździł umyślnie dla tego przedmiotu do Francji i tam w Arras w sławnéj fabryce pana Crespel odbył cały kurs praktyczny. Przyjąwszy odzież robotnika, wszystkie stopnie robot fabrykacji odbywał i praktycznie się uczył, a tak daleko w tym zawodzie postąpił, że potém w innéj tego rodzaju fabryce w Pikardji, za złożeniem właścicielowi kaucji, naczelną przez czas niejaki utrzymywał dyrekcją. O kilka mil ztamtąd pan Sobański sposobi się do założenia takowéjże fabryki, i przeszłego lata mury zostały już wyprowadzone. — W gubernji grodzińskiéj w pow. kobryńs. na granicy gubernji mińskiéj o 5 mil od Pińska w dobrach Molodów nad Jasioldą, właściciel ich P. Alexander Skirmont marszałek piński założył takąż fabrykę w sposobie pana Dubrunfaut. Tarka i niektóre inne narzędzia sprowadzone z Warszawy od P. Ewans, reszta wszystko zrobiono w miejscu fabryki pod przewodnictwem właściciela, który zakłady tego rodzaju zwiedzał we Francji. Poprzednio zaprowadził tu już uprawę buraków, to jest mangold biały i żółty. Nasion znaczny zapas przygotowany, i te rozdają się bezpłatnie chcącym uprawiać buraki w widoku przedawania ich do fabryki mołodowskiéj, która jest już teraz w zupełném narządzeniu.

Przy takiéj gorliwości w początkowych usiłowaniach, jeżeli wytrwałymi tylko być potrafimy, możemy się spodziewać najpomyślniejszych skutków w nader ważnym równie dla wiejskiego jako i narodowego gospodarstwa zawodzie. H. Ł.

Dnia wczorajszego płacono na giełdzie war-

szawskiej: Za polskie listy zastawne nie licząc wartości kuponu, wynoszącéj gr. 15⅔ po 99 zł. 7½ gr.; za polskie obligacje udziałowe po 376; za assygnaty rossyjskie po 180; za austrjackie listy bankowe po 627 za 100. Złoto ciągle nie ma kupców.

Przyjechali do Warszawy. Sołtyk Fran. hr. 1259 Nowy Swiat; Suchorzewski jenerał 414 Gerlach; Łubieński Hen. hr. 1067 Królewska; Dąbski August hr. 608 Bielańska; Dzierzbicki Szambellan 572 Długa; Bakałowicz Domi. 1064 Kietz; Puhalski b. pułko. 1002 Krochmalna; Babski Fran. 2680 Bednarska; Lubiszewska Zofja 584 Dłu; Kaniewski major 500 Podw.

Dziś zimna stopni .

TEATR NARODOWY. Kom-ope. Lektyka na sprzedaż i 1sze widowisko P. Teodorowicza.

TEATR ROZMAITOSCI. Bankructwo partacza. Stary Kawaler. Kto wié na co się to przyda.

Wiadomości Zagraniczne

Deputacja z sześciu najznakomitszych kupców liwerpolskich złożona, udała się d. 25 stycznia w towarzystwie P. Huskisson i jenerała Gascoyne do bióra skarbowego i miała tam przez półtory godziny naradę z xięciem Wellingtonem, tyczącą się zmiany w administracji portów i ceł. Xiąże słuchał z uwagą rozumowań deputacji, przyjął od niéj papiery, nie przyrzekł nic stanowczego, ale zapewnił, że weźmie przedmiot ten pod rozwagę.

W Horztmar w Prusiech, bawiąc się dziewięcioletnia dziewczyna z innemi dziećmi na lodzie, wpadła w otwór w lodzie wykuty. Wszystkie dzieci wypadkiem tym przestraszone, pouciekały; tylko 15letni August Bispink, nie przeląkł się niebezpieczeństwa, posunął się na brzuchu aż do otworu i wydobył dziewczynę, która za chwilę byłaby już żyć przestała.

Kapłani luterscy w Berlinie ogłosili odezwę do publiczności o nadséłanie składek dla ubogich, którzy w czasie tegorocznéj zimy pozbawieni są piérwszych potrzeb życia.

Wojsko Rzepltéj Buenos Ayres nie mogło dać dostatecznego odporu Indjanom którzy wpadłszy do kraju, niedaleko miasta Salto mnóstwo bydła zrabowali w listopadzie r. z. Oprócz tego rozdwojone są umysły w Buenos Ayres; żądający federacyjnego systematu w rządzie zmusili jenerała Alvaredo do kapitulowania w mieście Mendoza.

W gminie Saint Didier we Francji, wracając właściciel z obory spotkał kilku wilków; przestraszony, czém prędzéj biegnie do domu, nieco od obory oddalonego; wilki puściły się za nim i byłyby wpadły do sieni mieszkania, gdyby spiesznie nie był drzwi zatrzasnął. Podedrzwiami zaczęły wyć okropnie i zdawało się, że bez najmniejszéj trwogi byłyby drzwi wyłupały, gdyby gospodyni domu z piérwszego piętra kilka bochenków chleba nie była im wyrzuciła. Pożarły je z największą chciwością, zawyły jeszcze i oddaliły się. Wkrótce potém ta sama gromada wpadła do obory tego właściciela i podusiła mu wszystkie krowy.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKÉJ PODN. 616.